

РЕШЕНИЕ

№ 30

гр. Пловдив, 22.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети януари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Христо Ив. Крачолов
Членове: Иван Хр. Ранчев
Веселин Г. Ганев

при участието на секретаря Нина Б. Стоянова
в присъствието на прокурора Н. С. Божилов.
като разгледа докладваното от Иван Хр. Ранчев Въззивно наказателно дело
от общ характер № 20215000600485 по описа за 2021 година

Производството е по реда на Глава двадесет и първа от НПК.

С Присъда № 260028/29.06.2021 г. по НОХД № 508/2018 г. на Хасковския окръжен съд подсъдимият З.Т.М. от гр. Х. е признат за виновен, в това, че на **** г. в землището на с. Н., общ. Х., обл. Х., на път общинска публична собственост, при управление на МПС - полицейски лек автомобил, марка „О.“ с рег. № ****, нарушил правилата за движение - чл. 23, ал.1 от ЗДвП и по непредпазливост причинил смъртта на С. А. А., б.ж. на с. Н., община Х., поради което и на основание чл. 343, ал. 1, б. „в“, вр. чл. 342, ал. 1, вр. чл. 54, ал. 1 от НК и чл. 343г от НК е ОСЪДЕН на наказания: „Лишаване от свобода“ за срок от 2 години, чието изпълнение на основание чл. 66, ал. 1 от НК отложено с изпитателен срок от 4 години и „Лишаване от право да управлява МПС“ за срок от 3 години.

Подсъдимият З.Т.М. е осъден да заплати направените по делото разноски, съответно от досъдебната и съдебната фази на производството - в полза бюджета на съдебната власт, по сметка на ОСЛО при ОП - Хасково

сумата от 3 345,43 лева и по сметка на ОС Хасково сумата от 5 369,14 лв., както и на частните обвинители, за адвокатско възнаграждение в размер на 4 800 лв.

Съдът се е произнесъл и за веществените доказателства, като е постановил след влизане на присъдата в сила: л. а. „О.“ с рег. № **** да се върне на ОД на МВР - Х., мотоциклет „*“ модел „**“ с рег. № ** и описаните части от него и дрехи да се върнат на наследниците на пострадалия С. А. А., а останалата част от описаните вещи, да се унищожат, тъй като са без стойност.

Делото е образувано по подадени въззивни жалби от подс. З.Т.М., чрез неговия защитник – адв. Р.Т. от АК – Х., от частните обвинители П.Г.А., А.А. А., М. А.А., Е. А.А., С. А.А., чрез техния повереник – адв. Е.Е. от АК – С. и от частния обвинител А.Х.Х., като майка и законен представител на П.С.А. и Х. С. А., чрез нейния повереник – адв. Е.Е. от АК – С., против Присъда № 260028/29.06.2021 г. по НОХД № 508/2018 г. на Хасковския окръжен съд.

В жалбата на защитника на подс. З.М. – адв. Т., се излагат доводи за това, че постановената присъда е неправилна, тъй като е нарушен законът и е произнесена при нарушение на процесуалните правила. Затова се иска нейната отмяна и постановяването на нова присъда, с която да бъде оправдан по обвинението, за което е бил осъден от окръжния съд. Посочва, че ще направи допълнителни уточнения и доказателствени искания, след като се запознае с мотивите към присъдата.

В допълнителното изложение към жалбата от новоупълномощения защитник на подсъдимия – адв. Е.Н., се излагат съображения за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, нарушение на материалния закон и за явна несправедливост на наложеното наказание.

Първият пункт касае допуснати съществени процесуални нарушения, разпределени в няколко основни точки. В първата от тях се посочва, че е допуснато противоречие между двете части от присъдата, довели до ограничаване на правото им на защита. В диспозитива е отразено, че се налага наказание при условията на чл. 54 от НК, което е и сторено при определенията на подс. М. наказания. Докато в мотивите изрично е упоменато, че съдът е приел изключителност на многобройните смекчаващи отговорността обстоятелства по смисъла на чл. 55, ал. 1 от НК, последвано от тяхното

изброяване и обсъждане. Защитата намира, че това нарушение е абсолютно, тъй като при допуснатото противоречие между диспозитива на присъдата и мотивите, остава неясна волята на съда, който при възприетата изключителност и многобройност на смекчаващите обстоятелства, не ги е определил под законовия минимум. Във втората точка се счита, че присъдата е необоснована спрямо установените по делото факти и сериозни пропуски на съда при излагане на правните съображения в мотивите за възприемането им: при обсъждането на данните за липса на обхват за връзка със служебната станция и мобилни телефони, като е счетено, че освен техническа възможност, следва да се направят и опити за подобна връзка, а едното изключва другото; за момента на забелязване от св. В., че номерът на мотоциклета е стар – преди или по време на предприетото преследване; че ситуацията не е била екстремна, въпреки невъзможността за връзка с дежурната част; вътрешно противоречие за приетото обстоятелство, че не е вдигнат прах преди падането на мотоциклетиста, а същевременно не са съобразени данните за наличието на такъв в свидетелските показания и възприетите изводи за механизма на ПТП от заключението на комплексната експертиза. В третата точка се посочва, че са налице незаконосъобразни изводи на съда за правомерността, респ. неправомерността в действията на подс. М., констатирал извършването на престъпление. В тази връзка се акцентира на неговите задължения, които са му били възложени като водач на автопатрул в процесния ден по чл. 58, ал.1, т.1, 3 и 4, чл. 63, т.1-7 от Инструкция № 81213-749/20.10.2014 г. Констатираните действия от страна на пострадалия, свързани с това, че управлява мотоциклет без каска, със стара регистрационна табела и не се подчинява на разпореждане на полицейски органи, са в нарушение на правилата за движение и същевременно престъпление по чл. 345, ал. 2 от НК. Намира за немотивирани и изводите на съда относно липсата на основание подс. М. да започне подобно преследване, тъй като според чл. 58, ал.1, т.4 от Инструкцията и чл.72, т. 1 и т. 2 от ЗМВР е имал подобно право, както и да го задържи; за абсолютната необходимост да се обади по станцията на дежурната част като условие, за да предприеме подобно преследване, тъй като контактът с ОДЧ е бил напълно невъзможен. В четвъртата точка се посочва, че присъдата е изградена върху предположения в нарушение на чл. 303, ал.1 от НПК за обстоятелството, че опитите на подсъдимия и на колегата му за връзка с дежурната част са останали

недоказани, въпреки свидетелските показания в тази насока; за интерпретацията на разстоянието между полицейския автомобил и мотоциклета, което от една страна не позволява да се възприеме вида на регистрационната табела, а същевременно с това при близостта между тях да не се усети съприкосновението по време на удара.

Във втория пункт от жалбата е посочено нарушение на материалния закон, като не е възприета възможността по чл. 12а, ал.1 или ал.2 от НК, полицейските служители да извършват арест на лица извършили престъпления. В тази връзка се счита, че съдът неправилно е смесил двете хипотези, тъй като според защитата разпоредбата на чл.12а, ал.1 от НК е неприложима за тези служители, тъй като касае т.нар. „граждански арест“ или възможност на граждани да задържат лица извършили престъпление за предаването им на органите на властта. Докато чл.12а, ал.2 от НК е приложим при преценката за правомерността в действията на полицейските служители по чл.72, т.2 от ЗМВР, спрямо лица извършили престъпление, като се цитира и съдебна практика на ВКС.

Третият пункт от жалбата визира наложено явно несправедливо наказание при условията на чл. 54 от НК, защото съдът е приел наличието на многобройни смекчаващи отговорността на подс. М. обстоятелства, като не е обърнато в достатъчна степен внимание на съпричиняването от страна на пострадалия, на неговото поведение и отчетеното едно единствено отегчаващо отговорността обстоятелство.

Във връзка с гореизложеното се предлага на въззивния съд, ако прецени, че са допуснати съществени нарушения на процесуалния закон, да отмени присъдата и да върне делото на друг състав на Окръжен съд – Хасково за отстраняването им при новото разглеждане на делото. В случай, че не се върне делото - да се отмени присъдата и да се оправдае подсъдимият по повдигнатото обвинение. И накрая, ако не се възприемат тези доводи, да се измени присъдата, като се приложи чл. 55 от НК и се намали размерът на наложеното наказание лишаване от свобода и се отмени наказанието лишаване от правоуправление.

В жалбите на адв. Е.Е. – повереник на частните обвинители П.Г.А., А.А. А., М. А.А., Е. А.А., С. А.А., А.Х.Х., като майка и законен представител на П.С.А. и Х. С. А., се изразява общото им недоволство от постановената

присъда в наказателно-осъдителната ѝ част. Намират присъдата за несправедлива, тъй като наложените наказания не са били съобразени с обществената опасност на деянието и дееца, смекчаващите и отегчаващите отговорността обстоятелства и целите на чл. 36 от НК. В тази връзка се иска изменението на присъдата и увеличаване размера на наложените наказания – на лишаването от свобода на 3 години и на лишаването от правоуправление на 5 години, както и на изпитателния срок на 5 години. В допълнителните писмени изложения на първо място се счита, че степента на обществена опасност на деянието е изключително висока, защото по делото не е установено пострадалият да е опасен престъпник, като подсъдимият в качеството си на полицейски служител е нарушил задълженията си по уведомяване на дежурния офицер и е предприел по безобразен начин преследване, без с колегата му да са били пряко застрашени. На второ място, личността на пострадалия не се отличава с висока степен на обществена опасност, защото е обикновен правонарушител, като не е установено по безспорен начин, че не се е подчинил на полицейско разпореждане, което да е налагало реализиране на подобно преследване и достигането до тежкия съставомерен резултат. На трето място се изразява несъгласие със становището на съда, че е налице изключителност и многобройност на смекчаващите отговорността обстоятелства при определянето на наказанието при условията на чл. 55, ал.1 от НК. Намират за необосновано виждането на съда, че отчетените смекчаващи отговорността обстоятелства в съвкупност имат подобен характер, защото не е налице сериозно съпричиняване от страна на пострадалия и подсъдимият не е на сравнително млада възраст. Възразява се и срещу преценката на съда, че наложеното наказание съответства на целите по чл. 36, ал.1 от НК, тъй като е определено в близост до долната законова граница на лишаването от свобода и за кратък изпитателен срок.

Акцентираща се на това, че подсъдимият М. е полицейски служител, към когото от обществото има по-големи очаквания. Намира за неправилно възприета и по-леката форма на непредпазливост – небрежност, вместо установената от доказателствата самонадеяност, защото подсъдимият е действал упорито и с предвидимост на обществено-опасните последици, но е мислил да ги предотврати. Счита за нарушен и принципа за съответност на наказанието спрямо извършеното престъпление по чл. 36, ал. 2 от НК. В тази

връзка се иска и изменението на присъдата, като се увеличи размерът на наложените наказания.

Всяка от страните е уведомена за постъпилите въззивни жалби, но не е взето отношение в указания срок.

Апелативният съд проведе въззивно съдебно следствие като допусна преразпита на св. В.В. по отношение изясняването на някои допълнителни обстоятелства по случая.

Представителят на Апелативна прокуратура гр. Пловдив намира жалбите на подсъдимия и на частните обвинители за неоснователни и предлага постановената присъда да се потвърди, като обоснована, законосъобразна и справедлива.

От частните обвинители се явяват лично А.Х., като майка и законен представител на П.А. и Х.А., А.А. и С.А.. Не се явяват редовно призовани, останалите частни обвинители и повереникът – адв. Й.. Частните обвинители се представляват от адв. Е. от АК - С., който заявява, че поддържа подадените въззивни жалби с направените допълнения, насочени към изменение на присъдата и увеличаване на наложените явно несправедливи наказания на подсъдимия.

Подсъдимият З.М. се явява лично и с адв. Н. от АК – П., като поддържат жалбата с направените допълнения, с отправени алтернативни искания за отмяна на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане от друг съдебен състав или за отмяна и постановяване на оправдателна присъда, или за изменение на присъдата и намаляване размера на наложените наказания.

Настоящият въззивен състав на ПАС, след като се запозна с изложените съображения в жалбите, както и с материалите по делото, намира за установено следното:

Въззивните жалби са допустими, защото са подадени в законоустановения 15-дневен срок и от лица с нужната процесуална легитимация, като от тях частично основателна се явява само тази на подсъдимия и на неговия защитник.

Делото е било образувано пред Окръжен съд – Хасково по внесен обвинителен акт срещу подс. З.Т.М. за извършено престъпление по чл. 343, ал.1, б. „в“ от НК, във връзка с нарушение на правилата за движение по

пътищата по чл. 23, ал.1 от ЗДвП.

Майката и бащата на пострадалия С. А. – П.А. и А.А., неговите две сестри и брат – М.А., Е.А. и С.А., както и А.Х., като майка и законен представител на техните две деца - П.А. и Х.А., са конституирани, като частни обвинители с повереници – адв. Е.Е. и адв. И.Й. от АК – С..

Първоинстанционното съдебно производство пред окръжния съд е протекло по общия ред с разпит на подсъдимия, свидетелите и вещите лица, изготвили заключенията на назначените на досъдебното производство съдебно-медицинска експертиза на труп, съдебно-трасологична експертиза, комплексна, автотехническа, съдебно-медицинска и трасологична експертиза, съдебно-химически експертизи.

Във връзка с изясняване на обективната истина по случая от съда са били назначени и изготвени допълнително - две съдебно-технически експертизи, комплексна съдебно-медицинска и автотехническа експертиза и нова, комплексна автотехническа и съдебно-медицинска експертиза, приобщени са по чл. 283 от НПК и съответните писмени доказателства.

По време на съдебните прения страните са се позовали на събраните по делото гласни, писмени и веществени доказателства, обосновавайки своите реципрочни по характер обвинителна и защитна тези, като впоследствие е произнесена и присъдата, предмет на настоящия контрол.

Въззивната инстанция констатира, че от първостепенния съд са допуснати съществени процесуални нарушения във връзка с изготвените мотиви, които са в противоречие с постановената присъда, както и по отношение на релевантните по чл. 102 от НПК обстоятелства, тъй като приетите за установени факти при извършения правен анализ, са в противоречие с доказателствените материали.

На първо място, допуснато е противоречие между диспозитива и мотивите на постановената присъда, досежно приложение разпоредбите на чл. 54 от НК и чл. 55 от НК при определяне на наказанието на подсъдимия М..

По този повод не само за страните [\[1\]](#), но и за въззивната съдебна инстанция остава неясна истинската воля на първоинстанционния съд, който първоначално в пълен състав от съдия и двама съдебни заседатели е

произнесъл осъдителната си присъда, признавайки подсъдимия за виновен по повдигнатото му обвинение като му е наложил наказания, съобразно разпоредбата на чл. 54 от НК в рамките на предвиденото за престъплението по чл. 343, ал.1, б. „в“ от НК, докато в изготвените мотиви към присъдата еднолично от съдията е преценено нещо твърде различно. Първоначално е посочено, че при преценката за вида и размера на наказанието, съдът се ръководи от изискванията на чл. 54 от НК за неговата индивидуализация, като е отчетено наличието на отегчаващи и смекчаващи отговорността обстоятелства и е налице превес на вторите от тях. Впоследствие обаче, съдията-докладчик е изпаднал в пълно противоречие, тъй като въпреки направената преди това констатация за превес на смекчаващите отговорността обстоятелства, изрично е посочил, че все пак приема, че е налице тяхната изключителност или многобройност по смисъла на чл. 55, ал.1 от НК, след което подробно ги е обосновал. А накрая е отразил, че с оглед на така изложените съображения е определил наказанията в размерите, посочени с присъдата[2].

Вярно е, че това нарушение е формално, но попада в категорията на абсолютните процесуални нарушения, тъй като винаги в съдебната практика се счита, че съдебният акт трябва да представлява единство от диспозитив и мотиви, като при наличието на констатирано противоречие между тях, представлява непреодолимо нарушение, тъй като липсва годеен съдебен акт, защото не може да се установи действителната воля на съда и представлява основание за неговата отмяна от по-горната инстанция.

На второ място, много по-сериозни по своя характер са допуснатите противоречия в направения правен анализ, на инкриминираната дейност на подсъдимия М. във връзка с установената по делото фактическа обстановка.

Безспорно е изяснено от съда по делото, че подсъдимият е осъществил деянието в процесния ден 24. 07. 2017 г. по време на дежурство при управлението на служебен автомобил „О.“ с рег. № ****, когато заедно със св. В. В. са изпълнявали задължения по осъществяването на пътен контрол на водача на превозни средства на пункт, намиращ се до разклона за с. О., община Х..

По същото време пострадалият А. е пътувал от с. Н. за с. В. с мотоциклет „ ***“ с рег. № **, като пътят му преминавал през разклона за с.

О., където се намирали полицейските служители.

При подаването на сигнал със „Стоп“ палка от подс. М., пострадалият вместо да спре за проверка е преминал покрай полицейския автомобил и се отдалечил. В резултат на което подсъдимият М. заедно с колегата си – св. В., са предприели полицейско преследване на А. в нарушение на установената практика да се уведоми оперативния дежурен в РУ – Х., като са го последвали първо по асфалтов път, а впоследствие и по черен път, където е настъпило и ПТП-то със съставомерния резултат – смъртта на пострадалия.

Окръжният съд е изходил от принципната постановка, с оглед на повдигнатото обвинение за престъпление по чл. 343, ал.1, б.„в“ от НК, че от обективна страна се изисква при управлението на МПС да са нарушени правилата за движение, възприемайки безусловно повдигнатото обвинение за неспазване разпоредбата на чл. 23, ал.1 от ЗДвП, която задължава водачът на пътното превозно средство да се движи на такова разстояние от предходното превозно средство, че да може да избегне удар в него, когато то намали скоростта си на движение или спре рязко. И независимо, дали подсъдимият управлява полицейски или обикновен автомобил, това правило не съдържа изключения и е относимо за всички водачи на превозни средства. Или, за да спази това изискване, М. е следвало да приведе движението си в съответствие с изискванията на пътно-транспортната ситуация, включително като намали скоростта си или дори да спре, ако е наложително, за да осигури достатъчна дистанция между полицейския автомобил и мотоциклета преди него. В този смисъл неизпълнението на това му задължение по ЗДвП е обусловило и причиняването на ПТП, независимо от предприетите маневри от пострадалия в последния момент, които не са в пряка причинно-следствена връзка с трагичния резултат. Изложени са мотиви за несъобразяването от подсъдимия на скоростта за движение на управлявания от него полицейски автомобил със скоростта на намиращия се пред него мотоциклет; със специфичните особености на ситуацията – движение по черен, неравен път без асфалтова настилка по крива между земеделски площи, като по този начин същият, сам се е поставил в невъзможност да осигури безопасност на движението и са последвали два удара между превозните средства, обусловено от неспазването на необходимата дистанция.

Впоследствие е преценено, че подсъдимият М. от субективна страна, не

е действал при условията на престъпна самонадеяност, а при по-леката форма на непредпазлива вина – престъпна небрежност, тъй като не е предвиждал настъпването на обществено-опасните последици на деянието си, но е бил длъжен да ги предвиди.

Настоящият въззивен състав намира, че първостепенният съд при излагането на правните си съображения не се е съобразил в пълна степен с особеността на инкриминирания казус.

В конкретния случай, несъстоятелна се явява тезата на държавното обвинение, залегнала в обстоятелствената част на обвинителния акт, за това, че подс. М. е действал при преследването на пострадалия в лично, а не в служебно качество, защото е действал в грубо нарушение на задълженията си по служба. Нарушенията на нормативните задължения, не изключват възможността дадено лице да действа при или по повод на службата си. И това е така, защото подсъдимият е изпълнявал задълженията си по служба, понеже в процесния ден заедно с колегата му – св. В. В., със служебен автомобил, като патрулиращи полицаи им е било възложено по надлежния ред да осъществяват пътен контрол на водачи на превозни средства на пункт, намиращ се до разклона за с. О., община Х.. По това време пострадалият А. е пътувал от с. Н. за с. В. с мотоциклет „***“, като е трябвало да премине през същия разклон, където са се намирали полицейските служители. При подаването на сигнал със „Стоп“ палка от подс. М., пострадалият не изпълнил разпореждането му да спре за проверка, преминал е покрай полицейския автомобил и се е отдалечил. В резултат на което подсъдимият М., управлявайки служебния автомобил с участието на колегата си – св. В., са предприели полицейско преследване на нарушителя А., за който установили при преминаването му покрай тях, че в нарушение на правилата за движение не носи каска и управлява мотоциклет със стара регистрационна табела, а след като не спира на подадения му сигнал, не се подчинява и на полицейско разпореждане. Вярно е, че според изискванията в чл. 67 от Инструкция № 8121з-749/20.10.2014 г. на МВР за реда и организацията за осъществяване на пътен контрол на платното за движение на МВР, е следвало преди да се предприеме подобно преследване да се уведоми ОДЧ и да се спазват техните инструкции. Но същевременно с това от показанията на разпитаните свидетели е установено, че в района, в който е бил разположен полицейския

патрул на асфалтовия път, а и по протежението на черния път, където се е провеждало преследването, често се губят мобилния обхват на телефоните и връзката със служебната станция. В този смисъл само поради факта, че оперативният дежурен – св. Л., е посочил в показанията си, че подсъдимият не се е свързал с него по време на преследването, а едва след неговото приключване, както и поради липсата на достатъчно време за реализирането на подобна връзка, не означава автоматично, че през този кратък времеви интервал тези опити се явяват недоказани така, както е прието от първостепенния съд. В подобни хипотези, при наличието на гласни доказателства – твърденията на подсъдимия и на св. В., за направени опити за връзка и оповестяване на оперативния дежурен, подкрепени в по-косвен порядък и от показанията на техните колеги, констатирани при дежурства също загуба на обхват от страна на мобилните средства за комуникация в процесния район, когато не са опровергани от други доказателствени източници, не означава, че тази защитна версия остава недоказана^[3].

На следващо място, не би могла да се възприеме за логична и съобразена със събраните по делото доказателства и тезата на съда, че от страна на подсъдимия и св. В. към момента на преминаване покрай тях при подаден знак със стоп палка и предприетото преследване, само въз основа на нарушенията на правилата за движение за неносенето на каска и използването на МПС със стара регистрационна табела, не могат да обусловят извода, че това лице е престъпник и респ. това да налага негово задържане. Действително сами по себе си двете нарушения на правилата за движение не могат да породят подобна представа, но естеството на извършените впоследствие активни действия от пострадалия, който не е изпълнил полицейско разпореждане да спре за проверка по този повод, съгласно чл. 58, ал.1, т.1 от Инструкцията, както и упоритото бягство от пътния патрул, могат да обусловят заключение за деяние, което покрива белезите на престъпление по чл. 270, ал.1 от НК. И в този смисъл, дали полицейските служители са го припознали като посоченото в мотивите на съда лице, което е обявено за издирване или са сгрешили с тази представа, както и тезата на защита, че управлението на МПС със стара регистрационна табела, сочи на състав на престъпление по чл. 345, ал.2 от НК, нямат определящо значение.

В случая подсъдимият М. с неговия колега са предприели полицейско

преследване спрямо лице, за което очевидно са били убедени, че е правонарушител, който след неизпълнение на полицейското разпореждане по чл. 64, ал.3 от ЗМВР е предприел бягство, с което противозаконно е възпрепятствал изпълнението на задълженията им по служба, с намерение да задържат това лице, с оглед на правомощията им по чл. 72, т.1 и т.2 от ЗМВР и чл. 65 от Инструкцията. Безспорно, съгласно изискванията на чл. 67 от Инструкцията, полицейските служители са били задължени преди да предприемат подобно преследване, да уведомят дежурния на ОДЧ при РУ – Х. и да изпълняват дадените разпореждания. Но, след като не са могли да осъществят подобна връзка, не означава, че това е налагало да останат на място, докато се проведе такава комуникация, тъй като тогава непознатият за тях нарушител не би могъл да бъде установен и заловен. В тази връзка е нямало пречка да се извърши подобно полицейско преследване, дори и това да е станало при превишаване на служебните им правомощия в нарушение на горепосочената разпоредба от инструкцията. За тази цел подсъдимият М. и св. В. са включили звуковата и светлинна сигнализация на патрулния автомобил и са предприели неговото преследване – първо по асфалтовия път, а след това и по черния пътен участък.

Тъй като в горепосочената инструкция е налице празнота относно регламентацията на извършването на подобни действия, окръжният съд в мотивите към присъдата е изпаднал в известно противоречие – от една страна е преценил, че такова преследване може да се извърши, но само след като се уведоми оперативния дежурен, което не е направено. А от друга страна е счел, че и да се прибегне до подобно средство за задържане на нарушител, трябва да се спазват определени правила, с които полицейският служител да се съобразява, вкл. да не се стига до мерки, които да причинят ненужни вреди.

Тези последни разсъждения на съдията-докладчик са интуитивно правилни, но е следвало да се съобразят и с изискванията на чл. 2 и чл. 3 от Наредба № I-141 от 18.09.2002 г. за условията и реда, при които се ползва специален режим на движение от моторните превозни средства на министъра на вътрешните работи, обн. ДВ бр. 94/04.10.2002 г., от каквата категория се явява и управлявания от подс. М. полицейски автомобил с включена при преследването на пострадалия звукова и светлинна сигнализация. Макар и отново да е налице нормативна непълнота спрямо конкретния инкриминиран

случай, във визираните хипотези на чл.5, ал.1, т.1 - 5 от Наредбата е отбелязано, че за превозните средства със специален режим е допустимо да не спазват част от правилата за движение, свързани вкл. и с избраната скорост на движение, което по аналогия е добре да се вземе предвид. Но това не освобождава водачите на автомобили със специален режим на движение от задълженията им да ги управляват и да се движат по безопасен начин – чл. 5, ал.2 от Наредбата[4].

Решаването на този въпрос е от ключово значение за инкриминирания казус, защото неспазването на нужната дистанция по смисъла на инкриминираното нарушение по чл. 23, ал.1 от ЗДвП между полицейския автомобил и преследваното превозно средство, управлявано от правонарушител, респ. извършител на престъпление, е елемент, свързан в известна степен и с успеха на подобно полицейско правомощие, насочено към залавянето и задържането на това лице, което не би могло да се осъществи от дистанцирано разстояние. И това е така, защото нито полицейският служител, нито преследваният нарушител са водачи на МПС, които са се движили при нормални пътни условия и при спазване на изискванията към правилата за движение, характерни за останалите граждани – водачи. Това естествено не освобождава подсъдимия от задълженията му да спазва по възможност правилата за движение и да опазва живота и здравето на преследваното лице. Същевременно, за да изпълни задълженията си по служба, същият трудно би могъл, спазвайки само задължението за дистанция, да съумее своевременно да спре и да задържи нарушителя, който на свой ред изобщо няма намерение да се съобрази с дадените му разпореждания за спиране и проверка, т.е. да постигне необходимия оптимален баланс. В тази връзка са обективирани и извършените действия от подс. М., тъй като според заключението на последната КСМАТЕ, скоростта на движение на управляваното от него МПС по време на преследването непрекъснато се е променяла в зависимост от тази на превозното средство на пострадалия, като накрая преди да настъпи първия инициален удар, е била 59 км/ч. за автомобила с опасна зона за спиране от 44 м - спрямо 10 км/ч. за мотоциклета с опасна зона за спиране от 3,3 м, а при втория удар, съответно от 55 км/ч. и 27 км/ч.[5].

Друг е въпросът, че с оглед на несъобразяването при това преследване от страна на водача М. на избраната скорост за движение със спецификите на

криволичешия черен път и неравностите на местността, както и сериозното несъответствие със скоростта и вида на преследваното превозно средство, при съприкосновение между тях и настъпване на ПТП, безопасността на неговия водач се поставя под сериозна опасност, като е възможно да се причини съответното съставомерно телесно увреждане или смърт.

Поради тези причини, макар и да не спазва стриктно дистанцията с превозното средство, управлявано от преследваното лице, водачът на полицейския автомобил не е освободен от задълженията си, свързани с правилата за движение, като контролира непрекъснато неговото управление и при избиране на скоростта на движение, да се съобразява с атмосферните условия, с релефа на местността, състоянието на пътя и на превозното средство, с характера и интензивността на движението и условия на видимост, за да бъде в състояние да спре пред всяко предвидимо препятствие. Но дори и опасността пред него да възникне внезапно в резултат на непредвидимо спиране или падане на преследвания водач, трябва да е в състояние да намали скоростта си на движение и в случай на необходимост да спре, за да не се допуснат съответните съставомерни последици.

В този ред на мисли, очертаната правна конструкция от внесения в съда обвинителен акт срещу подсъдимия М., за който изрично е прието, че при извършването на пътно-транспортното произшествие е действал в лично качество на водач на МПС, а не като полицейски служител, преследващ водач неизпълнил полицейско разпореждане, както и вмененото му по този повод нарушение на правилата за движение, донякъде е предпоставила и допуснатите от първостепенния съд процесуални нарушения, свързани със затрудненото мотивиране на постановения съдебен акт, въпреки положените сериозни усилия за пълното изясняване на фактическата обстановка по случая.

Останалите въпроси във въззивните жалби, свързани с възможността за приложение на разпоредбите на чл. 12а, ал.1 или ал.2 от НК, регламентиращи т. нар. „граждански арест“ от полицейските служители^[6], за някои не дотам съществени противоречия в мотивите към присъдата по отношение на липсата или наличието на предпоставките за „абсолютната запрашаемост“, обуславяща или не, наличието на случайно деяние по смисъла на чл. 15 от НК, за наличието, степента или липсата на съпричиняване от страна на

пострадалия, за неправилно определен вид на формата на непредпазливата вина – небрежност или самонадеяност, както и за наложеното явно несправедливо наказание, настоящият състав намира, че не следва да се произнася, с оглед на констатацията за допуснати съществени процесуални нарушения, налагащи връщането на делото за ново разглеждане от друг съдебен състав.

Въз основа на гореизложеното и като съобрази съдебната практика, настоящият въззивен състав не възприема за допустима подобна неяснота в мотивирането и очертаването на вменената спрямо подсъдимия З.М. инкриминирана дейност, което ограничава и нарушава правото му на защита да научи за какво, конкретно негово участие в престъплението по чл. 343, ал.1, б.“в“ от НК е обвинен и признат за виновен. В по-косвен порядък е засегнато правото на защита и на останалите страни, които също въпреки благоприятния за тях процесуален изход с постановената осъдителна присъда, не биха могли да реализират пълноценно своите права пред по-горните съдебни инстанции, поради липсата на надлежни мотиви[7].

В този ред на мисли, допуснатите съществени по характера си процесуални нарушения не дава никаква възможност на Апелативния съд като втора, първа инстанция да обезпечи успешно коригиране на постановената присъда при формулираната в мотивите неясна воля на основния съдебен състав по отношение анализирането на събраните по делото доказателства, направените въз основа на тях правни изводи и преценката за съответстващото се за стореното от дееца наказание[8].

Водим от горното и на основание чл. 335, ал.2, вр. чл. 348, ал.3, т.1 и т.2, пр.1 от НПК, Апелативният съд

[1] Видно от съображенията в жалбите, не само на подсъдимия и неговия защитник, но и на частните обвинители и на техния повереник.

[2] Вж. л. 46 - 47 от мотивите към присъдата.

[3] Вж. стр. 23 и стр. 24 от мотивите към присъдата.

[4] Вж. и Р № 190/31.05.2011г. по н.д. № 1045/2011г. на III н. о. на ВКС.

[5] Вж. точка 3 от заключението в том 3, л. 695 от НОХД 508/2018г.

[6] Цитираното Р № 586/18.03.2014г. по н.д. № 2029/2013г. на II н.о. на ВКС по-скоро касае преценката за съотношението между институтите по чл.12 и чл.12а от НК, както и за допустимост и законосъобразност на предприетите мерки по задържане на лице извършило престъпление от органите на МВР, но не и за разделението

на отделни състави на чл.12а, ал.1 от ал.2 от НК. Относно се явява по-старото Р № 603/21.11.2003 г. по н. д. № 341/2003 г., I н. о. на ВКС, релевиращо предпоставките на чл. 12а НК. Въпреки споровете, в теорията и практиката постепенно се налага виждането, че гражданския арест може да се приложи и от лица от специализираните структури, но при спазване на специфичните правила в законите, регулиращи тяхната дейност, т.е. ЗМВР и съответните подзаконови актове.

[7] Вж. Р № 66 от 7.03.2012 г. по н. д. № 28/2012 г.; Р № 92 от 8.04.2013 г., по н. д. № 2134/2013 г.; Р № 428 от 24.10.2008 г. по н. д. № 457/2008 г., всички на III н. о. и Р № 221/21.02.2018 г. по н.д. № 812/2017 г. на II н.о. на ВКС.

[8] Р № 438 от 19.12.2012 г. по н. д. № 1458/2012 г., I н. о., Р № 114/26.03.2015г. по н.д. №7/2015г. на III н.о. на ВКС.

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Присъда № 260028/29.06.2021 г., постановена по НОХД № 508/2018 г. на Хасковския окръжен съд, като ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг съдебен състав в стадия на разпоредителното съдебно заседание.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване или протест.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____